

ศึกษาการประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม
เพื่อบำบัดผู้ติดสุราในจังหวัดขอนแก่น
The Study of The Buddhadhamma Activity Application for
Liquor Addicts Remedy in Khonkaen Province

พว:ครูปริยัติปัญญารัตน์, พว:โสภณพัฒน์บัณฑิต
และ สุวิน ทองปั้น

Phrakhru Pariyatpanyarat, Phra Sophonpatthanabandit
and Suwin Thongpan

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khonkaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: prariyatt22@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการบำบัดผู้ติดสุราตามแนวพุทธ และการแพทย์แผนปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาวิธีการบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม เพื่อบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาจากเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำเสนอโดยพรรณนาวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบำบัดรักษาด้วยหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมให้ผู้รับการบำบัดได้ปฏิบัติ เช่น การรักษาสัจจะ สมาทานศีล 5 สวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น แผ่เมตตา เจริญจิตภาวนา เดินจงกรม ฟังเทศน์ เพื่อขัดเกลาจิตใจให้สงบและเกิดปัญญาในสิ่งที่มีคุณค่า ส่วนการบำบัดทางการแพทย์ แพทย์ควรช่วยเหลือเบื้องต้นด้วยวิธีการ Brief-interventoin โดยตระหนักถึงความแตกต่างของผู้ป่วยแต่ละราย การเปลี่ยนแปลงที่ต้องอาศัยกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยตรง ได้แก่ 1) การกำจัดสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นให้อยากดื่ม 2) การหาสิ่งมาทดแทนการดื่ม เช่น ออกกำลังกาย 3) การหาสิ่งมาทดแทน 4) เชื่อในความสามารถตนเองว่าเปลี่ยนแปลงได้ และ 5) สัมพันธภาพที่ดีกับคนที่ให้กำลังใจ

2. การบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษมการบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม โดยใช้กลวิธีการลดเลิกสุรา 3 วิธีหลัก ได้แก่ 1) วิถีธรรมโอสถ บำบัดด้วยหลักพุทธธรรม เช่น การพิจารณาโพชฌงค์ 7

2) วิธีการสมถะ วิปัสสนาบำบัดด้วยการปฏิบัติสมถะและวิปัสสนา (กายบำบัดและจิตบำบัด) 3) สมุนไพรบำบัด โดยให้กล่าวคำสัจยัญญัตน ต่อหน้าพระพุทธรูปและพระสงฆ์ว่าจะเลิกดื่มสุรา มีกำหนดปีก็ระบุ แล้วดื่มยาสมุนไพรเพื่อถอนพิษสุรา

3. การประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม เพื่อบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม ด้วยกิจกรรมสมาทานสัจจะ การทำวัตรเช้าเย็น การรดน้ำพรวนดินต้นไม้ การสร้างและซ่อมแซมวัด โรงเรียน การเจริญจิตภาวนา เดินจงกรม การชมวิดิทัศน์เกี่ยวกับพิษภัยของการติดสุรา กิจกรรมเหล่านี้ช่วยฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ป่วยให้เกิดสมาธิ เกิดปัญญาเห็นพิษภัยของการติดสุรา รวมทั้งได้บำเพ็ญประโยชน์แก่ตนเอง วัดและโรงเรียน

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้กิจกรรม; หลักพุทธธรรม; การบำบัดผู้ติดสุรา

Abstract

The main objectives for this research, were 1) to study the treatment for alcohol addiction, both Buddhadhamma alternative and modern medicine, 2) to study the treatment for alcohol addiction operated by Wat Buddhakasem Namphong district in Khonkaen province. and 3) to study the applied activities based on Buddhadhamma treatment from Wat Buddhakasem Namphong District Khonkaen province. This research was the quantitative research by studying from documents. The data provided in this research was collected by interviewing ; the research will be presented in descriptive analysis.

The Result of this study were as follows:

1. The treatment based on Buddhadhamma and alternative and applied activities such as keeping their words, five precepts observation, morning and evening chanting, meditation practice and walking up and down, and listening to the monks when they Dhamma's talking focuses on how they make the patients feel at ease and make them think critically. As for modern medicine, they should use the "Brief-intervention" method and keep in mind the differences between each patient. The improvements that are needed the direct behavioral control are deducting the factor which makes the patient consume alcohol, find the alternatives such as exercise, rewarding themselves when they accomplish each stage of treatment, making patient believe that they can

change, and create the good relationship between patients and doctors.

2. There were 3 methods of liquor addicted treatment of Wat Buddhakasem as follows :- 1) Dhamma medicine treated by Buddhadhamma doctinces I.E. Bojjhanga examine. 2) body and mind treated by Samatha and Vipassana Kammathana, 3) herbal treatment : by making a vow in front of Buddha image and Buddhist monk for not taking liquor in a fixed period before taking herbal medicine.

3. These applied activities according to the Buddhadhamma alternative and useful activities help the patient in the way that they can make themselves more focus on the important things in life. Also, it makes patients think neatly and realize the consequences of drinking alcohol. This certainly leads to the positive actions to patient themselves, their local schools and temples, and their quality of life.

Keywords: Buddhadhamma Activity; Application; Liquor Addicts Remedy

1. บทนำ

การดื่มสุรา เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีมาคู่กับอารยธรรมของมนุษย์ ในอดีตนั้นการดื่มสุราอาจกล่าวได้ว่า เกิดจากอิทธิพลจากลัทธิความเชื่อ ในรูปแบบของพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และพิธีกรรมทางสังคมที่ใช้สุราเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงของบุคคลตลอดถึงการดื่มสุราในฐานะที่เป็นยา เช่นเดียวกันเมื่อกล่าวถึงการดื่มสุราในสังคมไทยนั้น มีหลักฐานว่ามีมาตั้งโบราณ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิความเชื่อในการนับถือผีและพราหมณ์ก่อนอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งมีพัฒนาการการดื่มการผลิตอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันสำหรับการดื่มสุราในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งได้มีการศึกษาและมีรายงานว่า พบว่าประเทศไทยมีปริมาณการดื่มแอลกอฮอล์สูงเป็นอันดับ 40 ของโลกโดยเฉพาะ

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดกลั่น สูงเป็นอันดับ 5 ของโลก แนวโน้มอัตราการบริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยปี 2532 อัตราการดื่มเฉลี่ย 20.2 ลิตรต่อคนต่อปี และปี 2546 มีอัตราการบริโภคเฉลี่ย 58.0 ลิตรต่อคนต่อปี เพิ่มเกือบ 3 เท่าตัว นอกจากนี้ยังมีรายงานว่า ในช่วงไตรมาส 3 ปีปัญหาการดื่มสุรามีแนวโน้มสูงขึ้น พ.ศ. 2549 (กรกฎาคม-กันยายน) พบว่าเด็กและเยาวชนอายุ 11-14 ปี นิยมการดื่มสุราเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 0.2- 0.7 เยาวชนอายุ 15-25 ปี จากร้อยละ 23.5 เป็นร้อยละ 25.72 สำหรับประเทศไทย มีอัตราการดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยประมาณ 5 ลิตรต่อปีต่อคน และการดื่มแล้วขับ คือ ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงถึง 39.1% ขับรถเร็วเกินที่กฎหมายกำหนด 23.6%

จักรยานยนต์มากที่สุด และการดื่มทำให้ความสามารถในการขับขี่ยานพาหนะลดลง สภาพร่างกายไม่พร้อมที่จะควบคุมรถ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากขับรถขณะมีเมามาและขาดสติ ประมาท ขับเร็วเกินกำหนด การเกิดอุบัติเหตุจะมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น (The Office of Health Supporting Fund, 2017)

สภาพเช่นนี้ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม เพราะเป็นกลุ่มคนที่ยังขาดวุฒิภาวะในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของตนเอง ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ปัญหาสุขภาพของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศไทยที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนปัญหาทางสังคมในวงกว้างนั้นจะเห็นว่าการดื่มสุรานำมาสู่ปัญหาของการเกิดอุบัติเหตุ จราจร ตลอดถึงปัญหาอาชญากรรม และปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและสังคมโดยรวม ซึ่งเป็นผลกระทบต่อพัฒนาการทางสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์ และเป็นภัยความมั่นคงของสังคมในระยะยาว ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็น

อย่างไรก็ตาม ในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชน หรือชาวพุทธนั้น โดยธรรมเนียมปฏิบัติที่บัณฑิตหรือปราชญ์ทางศาสนา ได้รับเอาคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาประพจน์ เนื่องจากมนุษย์เราหากขาดศีล 5 แล้ว ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างไม่สิ้นสุด เช่น ปัญหาการทำร้ายต่อร่างกายมนุษย์ด้วยกัน ปัญหาการแย่งชิงทรัพย์สิน ปัญหาการดื่มสิ่งมีเมาด้วยเหตุนี้เอง พระพุทธองค์จึงทรงเห็นว่า หากบุคคลมีศีล มีจิตตั้งมั่น คือ มีความประพฤติดี รู้จักใช้ปัญญาชีวิตเพียง

วันเดียว ยังดีกว่าคนที่ไร้ศีลหรือ ไม่รักษาศีล แม้เขาจะอยู่นานเป็นร้อยปีก็ตาม หาประโยชน์ไม่ได้ (Tipitaka 25/110/64) ทั้งนี้ จึงกล่าวได้ว่า สังคมใดๆ ในโลกนี้ ย่อมต้องการความสงบสุขไม่ต้องการการรบราฆ่าฟัน หรือทำลายกันและกัน แต่อุดมการณ์สำคัญเช่นนี้ จะเกิดไม่ได้เลย ถ้าชาวประชายังไม่ให้ความสำคัญต่อศีลหรือหลักยืนยันทนความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ส่วนหลักการวินิจฉัยเกี่ยวกับ “สุราปานะ การดื่มสุรา” จะต้องประกอบด้วยองค์ 4 ได้แก่ 1) มทนิยฺย สิ่งนั้นเป็นน้ำเมา 2) ปาตุกมยตัจจิตฺตํ จิตคิดจะดื่มน้ำเมา 3) ตชฺโช วายาโม พยายามดื่มน้ำเมา 4) ปิตปฺปเสวนํ น้ำเมานั้นล่องล่ำคองไป ดังนั้น การดื่มสุราเมรัยที่ทำให้ศีลขาด จะต้องพร้อมด้วยองค์ทั้ง 4 นี้ครบทุกข้อ หากไม่ครบทั้ง 4 เงื่อนไขดังกล่าวมาแล้วนี้ ก็จะถือว่าศีลข้อที่ 5 นั้นไม่ขาด (Muthukan, 2007) หากแต่พิจารณาตามทัศนะของพระพุทธศาสนาแล้ว การดื่มสุราโดยมากมักแสดงท่าทีต่อการดื่มสุราในเชิงนิเสธ (Negative) การดื่มสุรา ถือเป็นการละเมิดจริยธรรมขั้นพื้นฐานของสังคม (Phomtha, 1998 : 53) พร้อมกันนั้น ก็ได้วางข้อห้ามและแสดงโทษเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้อย่างหนักแน่น ซึ่งพระพุทธองค์ได้แสดงโทษของการดื่มสุราไว้ 6 ประการ ได้แก่ สิ้นเปลืองทรัพย์โดยเปล่าประโยชน์ ก่อการทะเลาะวิวาท เป็นบ่อเกิดของโรคต่างๆ เป็นที่นินทาของคนทั่วไป ปราศจากความละเอียด และเป็นการบั่นทอนกำลังสติปัญญา (Tipitaka 11/244/196) การดื่มสุราจึงเป็นอบายมุขที่เป็นหนทางแห่งความหายนะที่มนุษย์ไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เป็นที่รู้กันว่า

“ระบบความเชื่อ” คือพื้นฐานสำคัญของสังคมมนุษย์เพราะมนุษย์ จะกระทำตามความเชื่อที่ตนเองมีอยู่ เช่น แนวคิดที่ว่า สุรานั้น ทางด้านนามธรรมเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางจิตใจ เป็นประเภทของความตื่นเต้นเร้าใจของผู้ดื่ม ทางด้านรูปธรรมทำให้เกิดการผ่อนคลาย เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงของบุคคลในสังคมด้านต่างๆ และเมื่อกล่าวถึงธุรกิจ สินค้าประเภทสุรา จัดว่าเป็นแหล่งสร้างงาน สร้างรายได้แก่พนักงานบริการร้านอาหาร โรงแรม ตลอดจนรายได้ของรัฐบาล เฉพาะภาษีรายได้แต่ละปีจากประเภทของสุรานั้นเป็นจำนวนเงินแสนล้านบาทต่อปี ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแนวคิดบนพื้นฐานความเชื่อเชิงคุณค่าของสุรา หากจะใช้พื้นฐานความเชื่อทางจริยธรรมในปัจจุบัน มาชี้แนะก็จะเป็นที่ยอมรับอย่างไรก็ตาม จังหวัดขอนแก่น มีปัญหาอันดับต้นๆ ที่น่าเป็นห่วงและควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน ได้แก่ ปัญหาการดื่มสุราของประชาชนที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น จนก่อให้เกิดปัญหาตามมาต่อผู้ดื่มสุราเอง ต่อครอบครัว และสังคม เช่นการทะเลาะวิวาทในงานบุญทั้งในวัดและในหมู่บ้าน กระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้นำชุมชนต้องคอยปราบไว้ เพื่อมิให้ก่อพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมต่างๆ แก่สังคม ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการประยุกต์ใช้พุทธธรรมเพื่อบำบัดผู้ติดสุราในจังหวัดขอนแก่น เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเชิงวิชาการต่อหมู่บ้านและชุมชนอื่นๆ ที่จะได้นำเอาหลักการเหล่านี้ไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราอย่างถาวรสืบไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบำบัดผู้ติดสุราตามแนวพุทธ และการแพทย์แผนปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาวิธีการบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม เพื่อบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) จากพระไตรปิฎก อรรถกถา และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) จากเอกสารบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องตามหลักพุทธธรรมเพื่อบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และวิจัยภาคสนามสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ที่ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยจะได้ดำเนินการวิจัย ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยภาคสนาม (Field Work) ด้วยเครื่องมือวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 นี้ เป็นการศึกษาดูจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลัก

ได้แก่ พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ข้อมูลเอกสารชั้นทุติยภูมิ คือ อรรถกถาฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์พิเศษ อัตโนมัตติ รวมทั้งตำราพระพุทธศาสนา เอกสารวิชาการ และเอกสารงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) การเข้าค่ายอบรมกลุ่มผู้ติดสุรา ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากวัดที่จัดโครงการอบรมผู้เสพติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยได้นำกลุ่มผู้เสพติดสุรา เข้ามาบรรพชาอุปสมบท จัดกิจกรรมฝึกอบรมแก่ผู้เข้ามาบวชในรูปแบบการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ เช่น ช่วยงานด้านสาธารณูปการก่อสร้างในวัด การบิณฑบาต การทำวัตรเช้า-เย็น เจริญสติภาวนา การจัดการสภาพแวดล้อม ในวัดมิให้มีการจัดกิจกรรมใดๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เสพติดสุรา ตลอดจนการใช้ยาสมุนไพรบำบัดความอยาก โดยมีการติดตามประเมินผู้เข้าร่วมโครงการเป็นระยะๆ

ขั้นตอนเก็บข้อมูล โดยการเลือกจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) จำนวน 24 รูป/คน โดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (In-depth Interview) แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ทั้งในเชิงเนื้อหา ภาษา โครงสร้าง แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย เจ้าอาวาส/ผู้อำนวยการโครงการการบำบัดผู้เสพยาของวัดพุทธเกษม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 รูป เจ้าคณะอำเภอเมือง จำนวน 1 รูป นักวิชาการ

ด้านสาธารณสุข จำนวน 2 คน นักจิตวิทยา จำนวน 1 คน เกษีษกร จำนวน 1 คน พระวิปัสสนาจารย์ จำนวน 2 รูป หมอยาสมุนไพรรักษา จำนวน 2 คน และผู้เข้ารับการบำบัดการเสพติดสุราวัดพุทธเกษม จำนวน 12 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 22 รูป/คน

ข้อมูลที่ได้ทั้ง 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นการวิจัยเอกสารและภาคสนามจะถูกนำมาวิเคราะห์ตามหลักพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) แล้วนำข้อมูลทั้งสองส่วนนี้มาเป็นบทวิเคราะห์ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลจากวัดพุทธเกษม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แล้ววิเคราะห์ผลการวิจัยทั้ง 2 ระยะ

3. การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้เสีย จำนวนไม่เกิน 10 คน ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อถ่วงดุลและตรวจสอบ (Verification) หาความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความเชื่อมั่น (Validity) ของผลการวิจัย รายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยนำผลงานวิจัยทั้ง 2 ระยะ รวมทั้งผลการจัดทำสนทนากลุ่มมาประมวลผลแล้วเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

4. สรุปผลการวิจัย

1. การบำบัดผู้ติดสุราตามแนวพุทธและการแพทย์แผนปัจจุบัน “สุรา” นั้น มีความเป็นมาตั้งแต่สมัยครั้งโบราณ ประมาณ 7,000 ปีที่แล้ว โดยมีเรื่องเล่าสืบๆ กันมาและหลายประเทศรู้จักกรรมวิธีการผลิตสุราอย่างเป็นขั้นตอนมาถึง

ทุกวันนี้ แม้ในพระไตรปิฎกก็ได้แสดงไว้หลายแห่ง เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น สุราที่ปรากฏในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและในพระอภิธรรมปิฎก ซึ่งเป็นสิกขาบทบาง เป็นที่มาหรือเรื่องราวเกี่ยวกับสุราบ้าง เป็นการบรรยายโดยนัยแห่งธรรมาธิชฎานส่วนแรงจูงใจในการดื่มสุรานั้น มี 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในเกิดจากตัณหา ความทะยานอยากในการบริโภคสุรา ส่วนปัจจัยภายนอกเกิดจากการได้กลิ่นและลิ้มรสของสุราแล้วเกิดความพอใจ ติดใจ ชอบใจ

ประเภทของเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์มีหลายประเภท ได้แก่ สุรา วิสกี้ ไวน์ แชมเปญ บรัันดี ริเคอร์ รัม ยิน เบียร์ และเหล้าสาโท ซึ่งแต่ละประเภทดังกล่าวนี้ ก็มีความรุนแรงของดีกรีที่แตกต่างกันออกไป เช่น รัม 60 ดีกรี วิสกี้ฝรั่ง 42-53 ดีกรี วิสกี้ไทย 40 ดีกรี บรัันดี 45 ดีกรี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อกกล่าวถึง สุราหรือเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ทุกประเภท คนไทยจัดว่าเป็นนักดื่มหรือผู้บริโภคที่ ติดอันดับ Top Ten ของโลกเลยทีเดียว และต่อมาราว พ.ศ. 2543 ก็ติดอันดับ 5 ของโลก ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง โดยเฉพาะนักดื่มหน้าใหม่ที่เริ่มจะมีอายุน้อยลงทุกวัน

ปัญหาของการดื่มสุรา มีผลกระทบในหลายด้าน กล่าวคือ ทำให้สุขภาพย่ำแย่ทรุดโทรมด้วยโรคภัยต่างๆ เช่น โรคพิษสุราเรื้อรัง โรคตับแข็ง โรคมะเร็ง ในเบื้องต้นก็เป็นการกล่าวถึง เรื่องความหมายและประเภทของเบญจศีล ว่ามีอะไรบ้าง และอานิสงส์ของการไม่ล่วงละเมิดศีลข้อที่ 5 ซึ่งว่าด้วยสุราโดยตรง เนื่องจากหากคนเราขาด

สติสัมปชัญญะแล้ว ก็ประมาทได้ทันที และสุรามิผลโดยตรงกับการขาดสติสัมปชัญญะเป็นอย่างยิ่ง เช่น ในเวลาขับซึร์ถยนต์ ผู้ขับซึ่งส่วนใหญ่มักประสบอุบัติเหตุได้ง่าย หากเมาสุราขณะขับซึร์ และเป็นความผิดทางกฎหมายด้วย ถ้ายิ่งฝ่าฝืนขับ เพราะจะเป็นอันตรายต่อรถหรือบุคคลอื่นอีกด้วย

ส่วนการพิจารณาโทษของสุรา ก็ใช้ได้หลายแนวคิดหรือหลายวิธีการ คือ คิดให้เห็นคุณค่าหรือส่วนดี คิดให้เห็นโทษ และคิดหาทางแก้ไขหรือทางออกของปัญหา ซึ่งทั้งหมดนี้จะต้องใช้ร่วมกัน ไม่ใช่แยกใช้ เช่น พิจารณาให้เห็นว่าสุรามิคุณหรือไม่เพียงใด สุรามิโทษมากน้อยเพียงใด และจะลดละเลิกสุราได้โดยวิธีใดบ้างส่วนผลกระทบของการดื่มสุรานั้น ย่อมมีผลกระทบในด้านต่างๆ แก่ประชาชนผู้ดื่มสุราใน 5 ลักษณะด้วยกัน คือ

- 1.1 ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ เช่น ป่วยเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง เป็นโรคตับ โรคสติเฟื่องเฟื่อง เป็นต้น
- 1.2 ผลกระทบที่มีต่อครอบครัว เช่น การทะเลาะเบาะแว้ง การทำร้ายร่างกายภรรยาหรือบุตรของสามี การนอกใจต่อภรรยาของสามี การเงินฝืดเคืองไม่พอใช้ เป็นต้น
- 1.3 ผลกระทบที่มีต่อสังคม เช่น การทำร้ายร่างกายกันและกันของคนเมาสุราที่เป็นข่าวอยู่เสมอ นักเรียนยกพวกชกต่อยกันหลังดื่มสุราจนเมาได้ที่แล้ว เมาแล้วชกต่อยกันของประชาชนที่ไปเที่ยวชมดนตรีบ้างหรือหมอลำบ้าง ซึ่งมีมากขึ้นทุกวัน จนแทบจะไม่สามารถที่ว่าจ้างหมอลำหรือดนตรีวงใหญ่ๆ ได้ เนื่องจากผู้ไปชมเป็นกลุ่มวัยรุ่น เมื่อเมาได้ที่แล้วก็เริ่มชกต่อยทำร้ายร่างกาย

ของอีกฝ่ายหนึ่ง ปรากฏการณ์เหล่านี้ เกิดขึ้นกับเกือบทุกพื้นที่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อมีการจัดงานประจำปี หรืองานสังสรรค์ต่างๆ จึงทำให้เสียวัฒนธรรมที่สืบทอดมานานอีกด้วย ในเรื่องการฟังหมอลำเพื่อบันเทิงใจ แต่กลับหาฟังไม่ได้อีกแล้ว นอกจากนั้น ก็เป็นผลกระทบทางกฎหมายบ้านเมือง การขับชั้รถยนต์ขณะเมา

1.4 ผลกระทบที่มีต่อด้านศีลธรรม/จริยธรรม เช่น เมื่อเมาสุราแล้วก็ทำให้ไม่ละอายต่อการทำความชั่วหรือบาปกรรม ตัวอย่างที่เป็นข่าวน่าสังเวชใจ คือ บิดาเมาสุราแล้วข่มขืนบุตรของตนเองแท้ๆ พ่อเลี้ยงเมาแล้วข่มขืนภรรยา ลูกเลี้ยงซึ่งมีอายุค่อนข้างน้อย ผู้ใต้บังคับบัญชา โกรธผู้บังคับบัญชา ไปดื่มสุราจนเมาแล้วกลับมาถึงบ้านทำร้ายกันถึงแก่ชีวิต เรื่องเหล่านี้ เป็นเพียงบางอุทาหรณ์ที่ชี้ให้เห็นว่า เมื่อคนเราขาดสติแล้วย่อมประจบประแจงได้ง่าย ซึ่งต่างจากคนปกติที่ไม่ดื่มสุรา ก็พอที่จะยับยั้งชั่งใจของตนไว้ได้ นอกจากนั้น ผู้คนที่พบเห็นคนดื่มสุราก็เกิดอาการรังเกียจ เนื่องจากเห็นว่าเป็นคนไม่สุภาพ พูดจาไม่ไพเราะ เหม็นกลิ่นสุรา และผู้คนที่ดูถูกว่าไม่มีศีลธรรม ทำตัวเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นไม่ได้ บุตรธิดาก็สอนไม่ได้ เพราะว่าตน (สามีหรือภรรยา) นั้นยังคงดื่มสุราอยู่

ส่วนโทษของสุราตามหลักพุทธจริยศาสตร์ มี 6 ข้อ คือ ทำให้เสียทรัพย์ ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ทำให้เกิดโรคหลายอย่าง ทำให้เสียชื่อเสียง ทำให้แสดงกิริยาที่ขาดความละอาย และทำให้สติปัญญาเสื่อมถอยในด้านโทษตามกฎหมาย ก็จะมีโทษตามความผิดที่กระทำ เช่น การผลิตสุราโดยไม่

ได้รับอนุญาต การดื่มสุราจนเมาไม่ได้สติแล้วขับชั้ยานยนต์ กระทั่งทำให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนอื่น การฉกชิงวิ่งราว ความคึกคะนองของกลุ่มวัยรุ่นที่ไปฉุดพันสเปร์ยตามสะพานลอยบ้าง ตามตู้โทรศัพท์บ้าง ทำให้ภาครัฐต้องสูญเสียเงินในการดูแลรักษาสิ่งต่างๆ ที่ถูกทำลาย

1.5 ผลกระทบที่มีต่อด้านเศรษฐกิจ เช่น ในแต่ละปีประเทศไทยต้องสูญเสียผู้คนในแต่ละช่วงเทศกาลอันเกิดจากการดื่มสุราเป็นจำนวนมาก เช่น ช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ อย่างน้อยมีผู้เสียชีวิตปีละไม่ต่ำกว่า 300-500 คน ซึ่งคนเหล่านี้ มีทั้งผู้ดื่มสุราเมาแล้วขับชั้รถมี ผู้ไม่ดื่มสุราแต่ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มสุราจนเมาขับชั้รถในท้องถนน และทำให้เกิดอุบัติเหตุที่มี

2. วิธีการบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

วัดพุทธเกษม อำเภอ น้ำพองจังหวัดขอนแก่น กลวิธีในการดำเนินโครงการ กลวิธีในการลดละเลิกสุรา มี 3 วิธีหลัก ได้แก่

2.1 วิธีธรรมโอสธ คือ การบำบัดด้วยหลักพุทธธรรมหรือจิตบำบัด เช่น การพิจารณาโพชฌงค์ 7 เป็นต้น เพื่อเป็นการบำบัดรักษาสภาพจิตใจของผู้ดื่มสุรา ให้คลายความกังวลใจที่จะดื่มและให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม เว้นจากสุราด้วยวิธีบำบัดด้วยพุทธธรรมพัฒนาจิตใจนั่นเอง

2.2 วิธีสมณะวิปัสสนาบำบัด คือ การรักษาด้วยหลักสมณะและวิปัสสนากรรมฐาน (กายบำบัดและจิตบำบัด) วิธีปฏิบัติ ก็คือ พระสงฆ์ผู้เป็นประธานในโครงการ จะนำปฏิบัติกรรมฐาน

ในแต่ละวัน สลับกันไปมาระหว่าง เช่น การเจริญสติปัฏฐาน 4 เป็นต้นส่วนขั้นตอนในการ ฝึกให้ผู้ต้องการเลิกดื่มสุรา เพื่อให้เข้าสู่กระบวนการฝึก ไตรสิกขาอย่างครบวงจร คือ

เบื้องต้นให้สมาทานศีล 5 เพื่อรักษาสภาพทางร่างกายให้ปกติ เพื่องดเว้นสุราโดยการสมาทานศีล และให้รักษาศีลให้มั่นคงในศูนฺย์บَابัดดังกล่าวแล้ว

ในขั้นที่ 2 ให้เจริญสติในการทำงาน อาจบَابัดด้วยอาชีพบ้างแต่ในขั้นฝึกสติให้กระซิบมีความตื่นตัวสูง ฝึกให้รู้ทันอารมณ์ที่ต้องการจะดื่มสุรา และฝึกให้ต่อสู้กับความอยากดื่ม โดยฝึกสติเพื่อฝืนความรู้สึกฝ้ายอกุศลของตนเอง

ในขั้นตอนที่ 3 ก็จะฝึกให้พิจารณาหลักพุทธธรรม โดยพระสงฆ์เป็นผู้แสดงธรรมและบางโอกาส ก็เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทางพระพุทธศาสนา มาเป็นผู้ให้ความรู้บางครั้งก็เชิญแพทย์ในโรงพยาบาลน้ำพอง มาเป็นวิทยากรบรรยายโทษของสุราให้แก่ผู้ดื่มสุราในโครงการได้รับฟัง แลกเปลี่ยนวิธีคิด วิธีเลิกสุราที่หลากหลายในกลุ่มนี้

2.3 วิธีปฏิบัติตนมีวิธีย่อยๆ คือ สมุณไพรบَابัด ด้วยการให้รักษาคำสัตย์ปฏิญาณตนต่อหน้าพระรัตนตรัย และรับประทานยาสมุณไพรเพื่อรักษาพิษของสุรา

3. แนวทางการประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมเพื่อบَابัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น แนวทางการประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม เพื่อบَابัดผู้ติดสุราของวัด

พุทธเกษม อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่นหลักพุทธธรรม มีเบญจศีล-เบญจธรรม โดยเฉพาะความมีเมตตาต่อครอบครัว มีปัญหาอะไรก็ปรึกษาคนในครอบครัว ที่เกี่ยวกับแก้ไขปัญหาการดื่มสุราใน ที่สามารถประยุกต์ ใช้ในการแก้ปัญหา เหล่านี้ที่ผู้วิจัยได้เขียนประเด็นไว้ในบทที่ 4 คือ

1. ด้านสุขภาพ หลังจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม แล้วเอาหลักธรรมมาใช้บังคับจิตใจพร้อมกับคนในครอบครัวช่วยเป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาทำให้ร่างกาย สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่เหน็ดเหนื่อยทำงานอดทน นี่คือผลการนำความรักอบอุ่นของครอบครัวมาประยุกต์ใช้ ทำให้เกิดชีวิตครอบครัวได้พร้อมแต่ความสุข

2. ด้านครอบครัว คนที่ติดสุรา เขาได้สำนึกคิดถึงโทษของการดื่มสุรา ทำให้อารมณ์ดีขึ้นไม่หงุดหงิดเหมือนเดิม ใจเย็นลง มีเหตุผลมากขึ้น ยอมรับฟัง ความคิดเห็น หรือ คำตักเตือนจากครอบครัวมากขึ้น ในที่สุด ความเป็นอยู่ในครอบครัวมีแต่เจริญยิ่งขึ้น เพราะทุกคนมีเมตตาความรักต่อกันและกัน

3. ด้านสังคม คนดื่มสุราลดน้อยลง อาชญากรรม อื่นๆที่เกี่ยวข้องก็ลดลงไปมากแม้ว่าจะไม่หมดสิ้นไปจากพื้นที่ก็ตาม ถือว่าเป็นการช่วยสังคมอีกทางหนึ่ง โดยเฉพาะชุมชนพระลับและชัยณรงค์สามัคคีซึ่งเกี่ยวกับความผิดสุราเมรัย ก็ลดน้อยลงไปด้วย ฉะนั้น ภาพรวมในด้านสังคมจึงถือว่า ผู้เลิกดื่มสุรา ได้อย่างถาวรมีส่วนทำให้สังคมสงบสุขและลดปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดีแม้ว่าจะไม่ทั้งหมดก็ตาม

4. ด้านเศรษฐกิจ จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า เมื่อมีกิจกรรมชุมชน/วัดปลอดสุราแล้ว ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ดีขึ้นหากพิจารณาจากตัวเลขที่ผู้วิจัยได้ประเมินจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งกิจกรรมหมู่บ้านปลอดสุราเมรียจนถึงปัจจุบันปรากฏว่า มีผู้รับการบำบัดรักษาพิษสุรา มากกว่าจำนวน 2,500 ราย การดื่มสุราลดลงเรื่อยๆที่ภาครัฐให้ความสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง ทำให้มีเงินเก็บมากขึ้น ประหยัดค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตามครอบครัวมีเมตตาต่อกันและกัน

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยที่ได้วิเคราะห์และอภิปรายผลมานี้จะเห็นว่า การมีเงินที่ใช้จ่ายเพื่อดื่มสุราของประชาชนโดยขั้นต่ำสุดและจะเหลือเงินออมประมาณ 2 แสนกว่าบาท ดังนั้นเงินจำนวนนี้ ก็จะถูกใช้ไปในเรื่องที่จำเป็นต่อตัวผู้เลิกดื่มสุราเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคมอำเภอเมืองอย่างกว้างขวาง จึงถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรจะมีมองข้าม แม้ว่าตัวเลขเงินอาจจะดูเหมือนไม่มากอะไรก็ตามแต่เงินเล็กน้อยก็ทำให้หลายชีวิตอยู่เย็นเป็นสุขสำหรับชีวิตในชุมชน ถึงแม้จะไม่ใช่ว่าชีวิตว่า เงินเป็นปัจจัยเดียวที่ทำให้มนุษย์มีความสุขก็ตาม รวมทั้งหลักพุทธจริยธรรม คือ ความรักมีเมตตา ซึ่งกันและกัน มีปัญหาอะไรก็มาปรึกษากัน ทำให้เกิดความสุขตลอดไป

5. อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมเพื่อบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) ศึกษาการบำบัดผู้ติดสุราตามแนวพุทธ และการแพทย์แผนปัจจุบัน 2) ศึกษาวิธีการบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และ 3) แนวทางการประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม เพื่อบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าในภาคเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้น ยังได้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในเขตชุมชนพระลับและชุมชนชัยณรงค์สามัคคี ดังนั้น ผลการศึกษา สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การบำบัดผู้ติดสุราตามแนวพุทธ ด้วยการรักษาสัจจะ และศีล 5 การสวดมนต์ทำวัตรเช้าเย็น แม่เมตตา เจริญจิตภาวนา เติบจงกรม ฟังธรรมะ ช่วยขัดเกลาจิตใจให้สงบ ทำให้เกิดปัญญา ที่เป็นเช่นนั้น เพราะการใช้แนวทางทางพระพุทธศาสนา เป็นการฟื้นฟูสภาพจิตใจให้เข้มแข็ง ด้วยการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการปฏิบัติธรรม โดยใช้แนวทางการเจริญสติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนารัตน์ พลัฒลาไชยและคณะ ที่ได้วิจัยเรื่องการบำบัดโดยการใช้เจริญสติเป็นฐานเพื่อลดความเครียดจากความต้องการดื่มในผู้ติดสุรา : การปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่าแนวทางการบำบัดโดยใช้การเจริญสติเป็นฐานสามารถลดพฤติกรรมที่เกิดจากความเครียด มีการรับรู้ความเครียดอันเนื่องมาจากความอยากดื่มลดลง (Plabplachai, et al., 2013 : 207-218)

2. การบำบัดผู้ติดสุราของวัดพุทธเกษม โดยใช้กลวิธีการลดเลิกสุรา 3 วิธีหลัก ได้แก่ 1) วิธีธรรมโอสธ บำบัดด้วยหลักพุทธธรรม เช่น การพิจารณาโพชฌงค์ 7 2) วิธีการสมณะ วิปัสสนา บำบัดด้วยการปฏิบัติสมณะและวิปัสสนา (กายบำบัดและจิตบำบัด) 3) สมุนไพรบำบัด โดยให้กล่าวคำสัตย์ปฏิญาณตนต่อหน้าพระพุทธรูป และพระสงฆ์ว่าจะเลิกดื่มสุรา มีกำหนดกี่ปี ก็ระบุแล้วดื่มยาสมุนไพรเพื่อถอนพิษสุรา ทั้งนี้เป็น เพราะว่าการใช้ 3 วิธีการหลักข้างต้นเป็นการบำบัด ผู้ป่วยด้วยกายบำบัดและจิตบำบัดควบคู่กัน จะส่งผลให้การถอนพิษสุราได้เป็นอย่างดี หากผู้ป่วย รักษาดีจะได้ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ วชชัย วชิรพิณพงและคณะ ที่ศึกษาเรื่องรายงานการถอด บทเรียนการบำบัดรักษาผู้มีปัญหาการดื่มสุรา โดยวัดในชุมชน : วัดมะรุ้ม ตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา และวัดयोगแยง ตำบลหนองระแงง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า มีคนมาขอพบปรึกษาปรึกษา ไม่ต่ำกว่า 30 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของผู้มา ขอพบ มาศึกษาตามระยะเวลาที่ได้กล่าวคำสัตย์ ปฏิญาณไว้ (ส่วนใหญ่ขอไว้ 2-3 ปี) มีประมาณ ร้อยละ 10 ที่มาขอถอนก่อนระยะเวลา ส่วนผู้ที่ไม่มาขอติดต่อเลยประมาณร้อยละ 10 (Wachirapinpong, et al., 2014 : 27)

3. การประยุกต์ใช้กิจกรรมที่สอดคล้อง กับหลักพุทธธรรม เพื่อบำบัดผู้ติดสุราของวัด พุทธเกษม ด้วยกิจกรรมสมาทานสังฆะ การทำวัตร เข้าเย็น การรดน้ำพรวนดินต้นไม้ การสร้างและ ซ่อมแซมวัด โรงเรียน การเจริญจิตภาวนา เดิน

จงกรม การชมวิดิทัศน์เกี่ยวกับพิษภัยของ การติดสุรา กิจกรรมเหล่านี้ช่วยฟื้นฟูสภาพจิตใจ ผู้ป่วยให้เกิดสมาธิ เกิดปัญญาเห็นพิษภัยของ การติดสุรา รวมทั้งได้บำเพ็ญประโยชน์แก่ตนเอง วัดและโรงเรียน เพราะว่าการประยุกต์ใช้กิจกรรม ที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมเป็นแนวทางปรับ สภาพจิตใจของผู้ป่วย ให้นิ่งจนทำให้เกิดสมาธิ และปัญญา สามารถคิดหาทางออกกับปัญหาที่เกิด ขึ้นกับตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับบทความวิชาการของอรวรรณ อุดมทวี เรื่อง การบำบัดกลุ่มผู้เสพยาเสพติด โดยประยุกต์ใช้หลักพุทธศาสนา ซึ่งพบว่า ผู้ผ่านการบำบัดมีร่างกายและจิตใจที่ดี มีภูมิปัญญา ป้องกันปัญหาการกลับไปเสพยา ผู้ป่วยสามารถ เข้าใจตัวเอง รู้จักปัญหาสาเหตุและการจัดการ กับปัญหาได้ถูกต้อง สังคมสงบลดปัญหา อาชญากรรมจากสารเสพติด กลุ่มเสี่ยง เด็กเยาวชน มีความตระหนักรู้ถึงโทษพิษภัยของสารเสพติด (Udomthawee, 2008 : 583)

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐควรดำเนินการตามตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างจริงจัง

2. รัฐควรนำเงินรายได้จากภาษี ออบายมุข (บาป) คือ สุรา การพนัน มาจัดตั้งสถาน บำบัดผู้ติดสุรา ยาเสพติด อย่างจริงจังและเพียงพอ

3. พระสงฆ์พึงได้รับโอกาสในการมี ส่วนร่วมในการวางนโยบายป้องกันและปราบปราม

ภัยอันเกิดจากการดื่มสุราอย่างซัดเซ็ง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการบำบัดผู้ติดสุราที่

ดำเนินการโดยพระสงฆ์ ในพื้นที่ต่างๆ

2.2 ศึกษาค่านิยมของคนในสังคม

ไทยกับการบริโภคสุราที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์

2.3 การติดตามผลผู้เข้ารับบำบัด

การติดสุราจากวัดพุทธเกษม อำเภอน้ำพอง จังหวัด

ขอนแก่น

References

- Muthukan, P. (2007). *The Principle of the 5th Five Precepts*. Bangkok : Klangsaenghaengdhamma.
- Phomtha, S. (1998). *Buddhism and Ethical Problem*. Bangkok : Chulalongkorn University.
- Plabplachai, T., et al. (2013). Treatment by Mindfulness Practice Based for Tension Reduction from Taking Liquor Addiction's Need : Practice by Empirical Evidence. *The journal of Psychiatrist Association Thailand*.
- The Office of Health Supporting Fund. (2016). *Thai Liquor Drinking*. <https://www.thaihealth.or.th>. (Accessed 1 October 2016).
- Udomthane, A. (2008). Treatment Addicted Substances of Addictor Group by Buddhist Doctrines's Applying. *Journal of Sisaket-Surin-Buriram Hospitals*, 23(1),(2), 583.
- Wachirapinpong, T., et al. (2014). Reporte on Taking Lesson about Treatment for Liquor Addict Remedy by Temple in the Community : Wat Marum, Nonsung Distt, and Wat Yongyaeng, Muaeng Distt, Nakhonratchasima Rajnakharin. *Journal of Nakhon Ratchasima Rajanagrindra Psychiatric Hospital*, 11,27.